

Cerebral
Parese-foreningen

Hverdagen med cerebreal parese – hva kreves for at livet skal henge sammen?

Innlegg ved generalsekretær i
CP-foreningen, Eva Buschmann

Ledermøtet i FFO 2017

- Vi trenger en sterkere politisk ambisjon om likeverdig deltakelse i samfunnet!

CP - hjernehelse

Tilleggsvansker

Kun 18% har ikke tilleggsvansker

36% synshemming
6% alvorlig synshemming

7% hørselshemming
4% alvorlig hørselshemming

33% epilepsi
28% bruker antiepileptika

23% spisevansker

25% talevansker

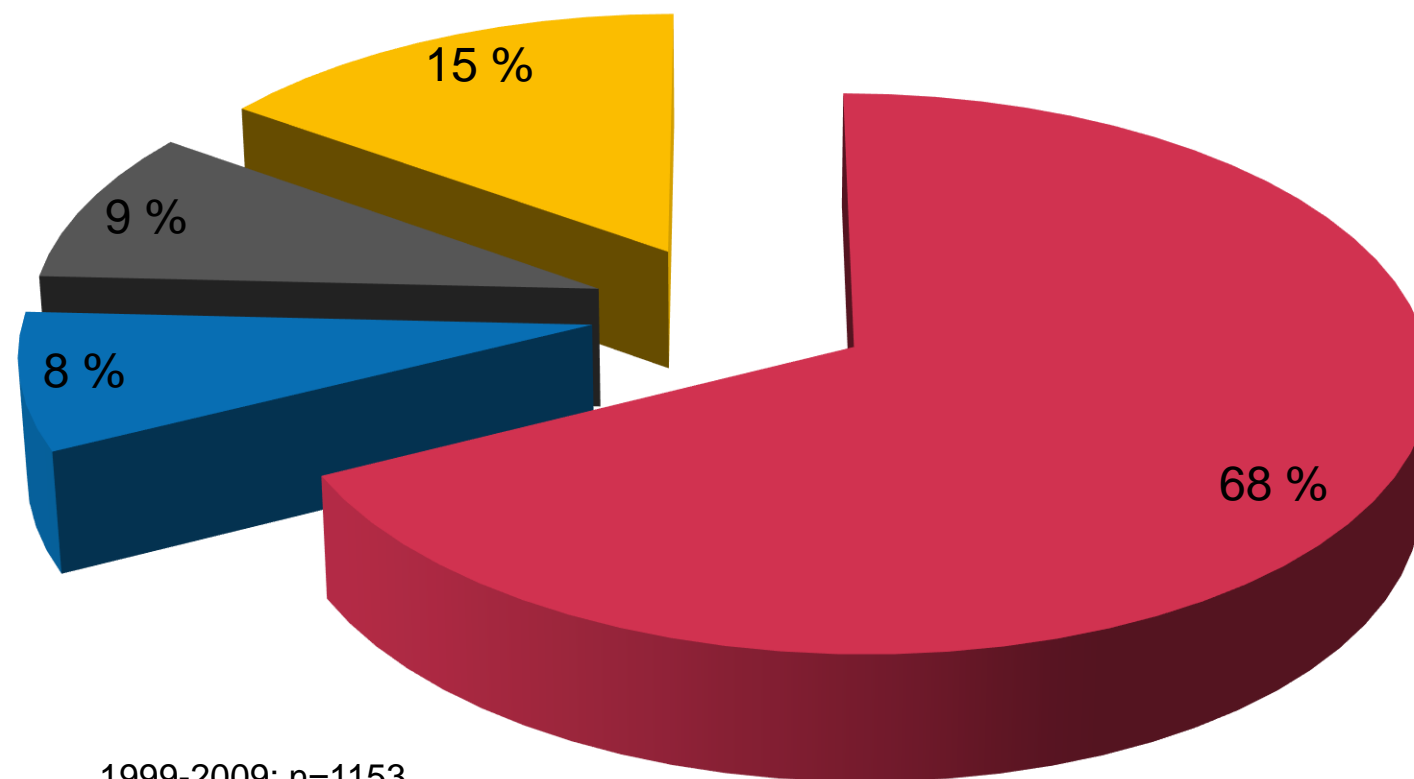

17% psykisk utviklingshemming

Motorisk funksjon

(Gross Motor Function Classification System)

76% går med eller uten hjelpemidler
24% avhengig av rullestol

1999-2009; n=1153

■ GMFCS I + II

■ GMFCS III

■ GMFCS IV

■ GMFCS V

Når sikkerhetsnettet demonteres...

- Viktigst for levekår – i jobb eller utenfor. Flere er ikke kommet i jobb, det var målet med NAV-reformen.
- Hvor ble det av særfradraget – tap av 20 000 kroner årlig
- Grunnstønaden har frosset fast – følger ikke prisutviklingen
- Bilstønad – demontert ordning for gruppe 1. Kun aktuelt for de som er i jobb og utdanning. Forbedret for gruppe 2 (det må sies). Nasjonal TT-ordning mangler.
- Ortopediske sko – må dokumentere enda mer enn før, når bruker trenger fem par sko i året
- Gratis fysioterapi – borte. Lagt inn i egenandelstak 2, påfører ekstra kostnad på kr 1990.
- Bostøtten – mistet i uføretrygden og regler for beregning? Hvis formue (over kr 250 000), legges til 65% på inntekten din mot 16% før 2015.
- Tilskudd til PC – borte.
- Hjelpemiddelområdet – hjelpe oss hvis det skal bli kommunalt!

... blir vi redde for å falle utenfor!

- «Ingen i kommunen har ringt til oss for å spørre hvordan det går med OSS»

Sier mor til et barn med alvorlig grad av CP.

Kommunale tjenester på strekk

- Vi trenger flere ergoterapeuter og fysioterapeuter i kommunene – som samhandler med spesialisthelsetjenesten
  - Hjelper det noe å fjerne krav til henvisning, når det ikke finnes kapasitet eller kompetanse i tjenesten?
- Tverrfaglige oppfølgingsteam i kommunene?

Koordinerende enhet, koordinator og IP i kommunene

- Svakt organisert, svakt bemannet, svak kompetanse
- Brudd på lov og forskrifter – ingen konsekvenser for kommunene

Systematisk kunnskapsbasert oppfølgingsprogram i spesialisthelsetjenesten

Vi trenger spesialiserte habiliteringstjenester – tverrfaglig metode

Riktig prioritering og forankring i helseforetakene:

- Hvorfor trenger dere så mange møterom? Jo, fordi når barna kartlegges har foreldrene samtale
- Er det nødvendig å bruke så mye tid på hver familie? Reduksjon fra tre dager til tre timer for de som har barn med alvorligst tilstand.

Styrket kunnskap og forskning – eks knyttet til data i nasjonalt CP-register

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering

- Hva skjer? Takk og pris for at det ikke foreslås å overføre mer ansvar til kommunene!
- Diagnoselisten ofret for hva?

«Det er personavhengig hvor mye hjelp man får. Ting går ikke av seg selv.»

Mor til gutt, 14 år

God overgang mellom barnehage og skole, og mellom skoletrinn

- «Ingen ting skjer hvis ikke vi foreldre tar initiativ»

Faglig gode sakkyndiguttalelser i PP-tjenesten

- Samhandling med helsetjenesten
- Cpcog – kognitiv kartlegging av barn med CP – skolestart, ungdomsskole – utviklet av nordiske nevropsykologer etter initiativ fra CP Norden
- Ref rapport fra Barneombudet – barn diskrimineres

Foreldre til voksne med store og omfattende hjelpebehov spør: «Hvem skal ta vare på Martin og Mie når vi ikke er mer?»

- Overgang fra hjem til kommunal bolig – overføring av kunnskap svikter, brukermedvirkning for svakt forankret i tjenestene
- Gir det mening å snakke om forsvarlige tjenester uten at brukeren har et godt liv?
- Koordinatortjenesten – trenger bedre tjeneste for brukere som har behov for hjelp til å ivareta egen situasjon
- BPA en demokratisk reform også her

Barn med CP

- ASK – behov følges ikke opp med tiltak
- «Vi ser at barn som har liten grad av funksjonsnedsettelse sliter mest»
- «Jeg gruet meg til utedager og tur. Jeg kom alltid sist. Jeg var så sliten, alltid sliten» Ung kvinne som har usynlig CP
- Psykisk helse – rundt 50% av gruppen har psykiske plager
- Kroniske smerter (spastisk muskulatur) – rundt 30% av gruppen
- Fritidsaktiviteter – deltar mindre enn andre barn
- Mobbing – mobbes (mye) mer enn andre barn

Unge med CP

- Familien betyr mye for alle, mer for unge med funksjonsnedsettelse
- Overgang til voksenliv og selvstendighet – krever særskilte tiltak
- Tjenestetilbud tilpasset unges behov – finnes det?
- Utdanning, utdanning, utdanning – mange av de som starter på høyere utdanning klarer ikke følge normal studieprogresjon, kreftene strekker ikke til
  - Samarbeid mellom NAV og helsetjenesten eks arbeidsevnevurdering
- Jobb – selvsagt!

Vanlige barn, uvanlige foreldre

- Manglende tilgjengelighet og andre menneskers holdninger gjør moderskapet vanskelig. Kvinnene føler seg overvåket og at de må være ”supermødre” for å kunne passere som ”vanlige mødre”. Ref Grue
- Mamma med CP: «Jeg trenger praktisk hjelp hjemme, sånn at jeg kan bruke kreftene mine på å være mamma, jeg må energiøkonomisere. Men kommunen mistenker da at omsorgsevnen min er redusert.»
- Transportstøtte for at foreldre skal hente barna i barnehage – kan vi få det?

Voksne med CP får senskader

- Norsk forskning i front, dokumentert senskader doktorgrad Reidun Jahnsen: Being adult with a «childhood disease» 2004
  - Muskel- og skjelettsmerter, 28 prosent hadde daglige smerter
  - Kronisk trøtthet, 25% opplevde kronisk trøtthet mer enn et halvt år
  - Nesten halvparten av deltakerne i undersøkelsen fikk dårligere gangfunksjon med årene
  - Feilstillinger
- Statusrapport hjerneehelse 2017 – har vi tatt dette inn over oss?
- Oppfølging av voksne med CP – mangler system, mangler oppfølging, ikke noe kvalitetsregister – dette må vi ha på plass
- Når personer med funksjonsnedsettelse eldes – har hjemmetjenesten tilstrekkelig kompetanse? – mange gruer seg, får jeg de tjenestene jeg har behov for, kommer de til å forstå meg?

- Vi trenger en sterkere politisk ambisjon om likeverdig deltakelse i samfunnet!

**Cerebral
Parese-foreningen**